

[Inapoi](#) | [Nr. 959](#)

SUPLIMENT

Bucurestiul cultural 9-72(part1)

{....}

NOTĂ: *Din motive de economie de spațiu, textele dinaintea acestui articol și cele care îi urmează pe site-ul revistei 22 au fost șterse* [P.C.]

DANIEL CRISTEA-ENACHE

A venit un scriitor din provincie

Destui autori romani contemporani prezinta, cu trecerea anilor, simptome de uzura si devitalizare literara. Ma refer la cei realmente importanti, fiindca, altfel, simptomatologia mediocritatii productive este lipsita de interes critic. Fie ca scriitorii respectivi nu se mai pot desprinde nicicum de complexul tematic-stilistic care le-a adus anterior consacrarea, fie ca ei, dimpotriva, incearca altceva, schimband maniera si chiar genul literar de manifestare, inasa fara succes, curba pe care se inscriu e una descendenta. Si, cu cat autorul este (a fost) mai cunoscut, poate chiar popular, cu atat evidenta declasificarii sale e mai trista. Ca sa dau un exemplu la indemana, din campionatul european de fotbal aflat in plina desfasurare, am vazut jocul Frantei, fosta campioana mondiala...

E un teren propice pentru competitorii aflati, din motive extraestetice, intr-un con de umbra, intr-o marginalitate geografica sau pe un culoar generationist mai putin frecventat. Dintr-un Bacau situat in afara rutelor si tronsoanelor mediatice si din conditia unui prozator pentru care textualismul "optzecist" nu reprezinta summa, Petru Cimpoesu a avansat, in ultima decada, intr-un ritm sustinut, catre centrul canonic aflat intr-o discreta, dar continua prefacere. Daca, nu cu multa vreme in urma, regretatul Mircea Nedelciu era considerat cel mai insemnat prozator al generatiei '80, iata ca in prezent avem o cu totul alta configuratie a clasamentului. Dupa romanele Povestea Marelui Brigand (2000), Simion Iiftnicul (2001), Christina Domestica si Vanatorii de suflete (2006), premiate, traduse si - lucru inca mai relevant - masiv si intens comentate de critici din toate promotiile, se poate spune ca Petru

Editorial

Avem structuri capabil
lupte cu coruptia, prec
DNA, din nou laudata c
expertii europeni, dar :
mai proaspata ANI, ins
deasupra lor planeaza,
un echilibru precar,
interesele politicienilor
(**MARILENA STANCU**
[Cite](#)

Dialog

Daca as avea putere, e
as gandii la o reevaluar
riguroasa a tuturor
profesorilor din
invatamantul secundar
Romania. Ar trebui vaz
cine-i invata pe copiii p
in clasa a XII-a. Am in
exemplare numeroase
carora nu le-as da sa-r
educe nici pisica...
(**ANDREI PLESU**)
[Cite](#)

Externe

Romanii trebuie sa
protesteze necondition
impotriva oricaror proc
fasciste. Dar, in acela
timp, trebuie sa-si face
ordine in propria
gospodarie. Altfel, nici
proteste nu vor fi ree
(**GHEORGHE SCHWA**
[Cite](#)

Cimpoesu si-a confirmat si reconfirmat clasa de prozator, intr-o varietate de formule epice si tehnici narative.

Noua proze vechi. Fictiuni ilicite vine sa confirme aceste date si sa marcheze, totodata, o continuitate. Intre actualul Cimpoesu si cel de acum douazeci-douazeci si cinci de ani, apar mai degraba linii de coeziune si coerenta, decat elemente de diferenta. Volumul de fata deschide sertarul prozei scurte si, infatisandu-i continutul, il pune in legatura cu restul vizibil al operei. Ansamblul este astfel aproape intregit. Prima sectiune grupeaza, sub un titlu voit ambiguu (noua poate fi numeral, dar si adjectivul noi, intr-o forma mai veche), proze finalizate inainte de Revolutie, in timp ce a doua propune fictiuni "ilicite", scrise si publicate in reviste dupa 1989. Realitatea socio-culturala s-a modificat pe ici, pe colo, prin partile esentiale. Intr-o parte, avem lupta pentru pace, miscarea artistica de amatori, joile tineretului, fixativul polonez, lamele de barbierit Wilkinson si berea care nu prea "se da". In cealalta, descoperim postmodernismul bine organizat, pe linie guvernamentala, care ne va introduce in NATO, precum si un jeep oficial aducand in provincie exponenti autorizati ai idealurilor si alegerilor democratice.

Daca insa oamenii se mai schimba, omul ramane acelasi. Interesul lui Petru Cimpoesu e de a-i descoperi, sub straturile protectoare de acomodare sociala, alibiuri profesionale, viata in colectiv si in cuplu, eul secret, nefalsificat. Pana sa ajunga la acest sufletel atat de bine ascuns, autorul decarteaza si exploateaza in registru comic automatismele de comportament si limbaj ale personajelor. In fond grave, majoritatea prozelor sunt suculente, delicioase prin aceasta disparitate bine controlata. Pe locul unu, la capitolul umor, se claseaza Milionarul american (pacat de finalul facil!), cu savuroasa intalnire dintre eroul titular, naratorul mai amarat, autohton, si o "individua" care apare ca din senin la masa celor doi si incepe s-o face pe desteapta. Americanul avut debiteaza numai clisee cu milionari in dolari nefericiti in forul lor interior. In schimb, intrusa are un vocabular si un bagaj cultural care-i lasa pe convivi masculini cu gurile cascade. "Dialogul" lor devine absurd si de un comic nebun, ca in romanele lui Ilf si Petrov: "- Ah, daca as fi avut un copil! zise el prefacandu-se melancolic. Dar cand sa-i faci? Nevasta-mea la Hollywood, eu la Chicago... - Acelasi Maurice Nédoncelle arata ca procrearea nu este un raport de cauzalitate spirituala. Nu exista un raport de cauzalitate intre parinti si sufletul copilului. - Da, da, intervenii si eu, desi pe moment nu aveam nimic deosebit de adaugat. Tot asa, la mine in bloc, unul care are si facultate uraste copiii si arunca de la etaj cu pungi cu apa dupa ei, pe motiv ca zbiara sub geamul lui si nu-l lasa sa se odihneasca dupa-amiaza..." (pp. 102-103); "- Voi credeti ca milionarii sunt asa, niste..., cum sa spun... Nu, ma, sunt si ei oameni! E drept ca nu toti milionarii sunt la fel, mai sunt unii zgarie-branza, altii carpanosi, imbacsiti, care isi dau aere. Dar uitati-va la mine: sunt eu un tip antipatic? - Ortega y Gasset spune ca resorbtia imprejurarilor este destinul concret al omului. - Am o mare satisfactie cand pun laba pe cate un delapidator! zisei ca sa zic si eu ceva." (pp. 106-107).

Locvacitatea ii caracterizeaza pe mai toti: personaje centrale si episodice, naratori, autorul insusi, care isi amesteca glasul printre cele ale creatiilor sale, pentru a mentine legatura cu cititorul. Petru Cimpoesu reinnoieste cu fiecare text contractul de lectura, fiind un garant al respectarii lui atat in prozele umoristice, cat si in cele mai grave. "De ce sa nu spun", "daca e sa fiu sincer", "asta, ca o divagatie", "vorbesc in principiu", "veti vedea indata", "cam multe metafore, totusi ideea merita retinuta": iata inflexiuni si intercalari auctoriale, ironice si autoironice, prin care prozatorul isi semnaleaza frecvent prezenta in terenul fictional. Povestirile isi devoaleaza structura

pe masura ce sunt rulate, scriitorul utilizand procedeele textualismului intr-un mod mai relaxat si, totodata, cu o respiratie mai larga decat la "optzecistii" puri si duri. Intru totul semnificativa este, pentru acest complex "tratament fabulatoriu", Femeia trecu strada, proza gandita in doi timpi. Intr-o prima instanta, se arata demonstrativ conventia, recuzita, materialul uman folosit, rolul pe care il joaca protagonista. Dar de la meta-literaritate, Petru Cimpoesu gliseaza, intr-un al doilea plan referential, la un punct de perspectiva ce lumineaza, o data in plus, umanitatea figurilor de hartie. Autoscopia textuala duce, finalmente, nu catre un top de file innegrite cu semne, ci catre existentele unor oameni vazuti in trei dimensiuni. Din textul si lumea prozei ies in relief, tot mai pregnant, textura si proza vietii: "Urca fara graba scarile. Mai corect, scara. Treptele. Merge si scarile, daca e vorba de mai multe etaje. Sau nu? Sa ma uit in dictionar. Pe adrese scrie: scara A, apartamentul cutare, etajul cutare... Ce ma mai complic! Obosita dupa orele de serviciu, sprijinindu-se mult cu mana pe balustrada. Va mai trebui sa descriu: lumina; mirosurile umede; fosnetul vocilor in magazin. Candva imi facusem o lista cu clasificarea pe simturi. Doi indragostiti. Cumparaturi pentru nunta? Chipuri de oameni." (p. 70).

E limpede ca, departe de a ignora sau minimaliza lectia si miza realismului, prozatorul nostru le asuma inca o data, printr-un filtru cultural si prin intermediul unor tehnici foarte bine stapanite de iluzionare si deziluzionare fictionala. De aceea, e imposibil de anticipat cursul ori finalul vreunei povestiri. In Protosifon, autorul-narator face un pas mai departe... in a se recunoaste depasit. Oricata ingeniozitate ar avea si oricat de atent si-ar lucra textele, calculandu-le si distribuindu-le efectele, viata "adauga mereu cate ceva oricarei povesti". Si atunci, scriitorul n-ar trebui s-o corecteze cu elemente ce risca sa para artificiale, facute, puse cu mana.

In plina tirada de un puternic umor involuntar (din punctul de vedere al emittatorului), descoperim nucleul dur al cate unei drame in toata puterea cuvantului. A venit un scriitor din Bucuresti, cu povestea ingrozitoare a unui responsabil de unitate alimentara, ori Teorema urechii, cu confesiunea teribila a unui betivan asuprit de nevasta, ne proiecteaza intr-un infern aproape palpabil, desi discutabil. In sensul ca, pana la urma, nu ne putem decide asupra gradului de adevar - in interiorul fictiunii - al acestor istorii. Sa-l intrebam pe Autor? Mai mult ca sigur, va ridica si el din umeri, pentru a ramane consecvent cu modul sau, propriu, de a intelege si a scrie proza. Cu certitudine stim un singur lucru: ca Petru Cimpoesu este un prozator extrem de original, inventiv si profund, de la care putem astepta, in urmatorii ani, alte si alte surprize.

Petru Cimpoesu, Noua proze vechi. Fictiuni ilicite, colectia "Fiction Ltd", Editura Polirom, Iasi, 2008, 336 p.

© copyright Revista 22, Toate drepturile rezervate

ZIARE

Warning!

Sunt reduceri de preturi! La **Carrefour**

Parrot Electric Electric Interfoane Video Interfoane	Parrot Invent Masurari electrice pentru electronisti	EpHook Inventii Audio pentru Mp3, Ipod, Mobile
---	---	---

R o m â n i
c u l t u r a l ă

AMBASADA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W BUKARESZCIE

AMBASADA REPUBLICII POLONE
LA BUCURESTI

